
بررسی اثر شیوه های تربیتی خانواده های مناطق بیست گانه شهر تهران بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره دبیرستان

سیدمرتضی علوی اعلاء^۱

چکیده

هدف اساسی پژوهش حاضر بررسی اثر شیوه های تربیتی خانواده های مناطق بیست گانه شهر تهران بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره دبیرستان است. جامعه آماری در این پژوهش ۶۶۶ نفر (۲۶۸ دختر و ۳۹۸ پسر) از بین کلیه دانش آموزان دبیرستان های مناطق بیست گانه شهر تهران که در سال ۱۳۸۷-۸۸ مشغول به تحصیل بودند، با استفاده از جدول مورگان به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای و منطقه جغرافیایی شهر تهران به چهار گروه (شمال، جنوب، شرق، و غرب) تقسیم شدند که از هر منطقه دو دبیرستان (دخترانه و پسرانه) و ابزار تحقیق یک پرسش نامه محقق ساخته با ۴۱ سوال بود. برای تحلیل داده های پژوهش از روش آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار...) و آمار استنباطی و آزمون t استفاده گردید. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. ملاک عملکرد تحصیلی براساس معدل کتبی سال یا ترم گذشته شان بود. به منظور برآورد همسانی درونی، از روش آلفای کرانباخ، ابتدا بر روی یک نمونه ۵۰ نفری که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند اجرا گردید، ضریب اعتبار محاسبه شده (۰/۷۶۷) به دست آمد. نتایج نشان دادند که: ۱. شیوه های تربیتی خانواده های سنتی و خانواده های مدرن با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری دارد. ۲. خانواده هایی که با شیوه تربیتی مدرن در تربیت دانش آموزان اعمال می کنند موفق تر از خانواده هایی هستند که به روش سنتی عمل می کنند. ۳. در بین میانگین نمرات دختران و پسران خانواده ها که با روش های سنتی یا مدرن عمل می کنند رابطه معناداری وجود دارد (۰/۰۵ < p). یعنی پسران نسبت به دختران بیشتر با سبک مدرن پرورش می یابند. ۴. در روش تربیتی ترکیبی (سنتی- مدرن) خانواده ها رابطه معناداری بین میانگین نمرات دختران و پسران در عملکرد تحصیلی وجود ندارد.

کلید واژه ها: خانواده های سنتی، خانواده های مدرن، تربیت سنتی، تربیت مدرن، عملکرد تحصیلی

۱. دانشجوی دکترای علوم تربیتی، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پردیس، تهران، ایران.

مقدمه

انسان براساس فطرتش عشق رسیدن به کمال را دارد، و برای رسیدن به آن الگوطلب و الگوپذیر است. بدین سبب یکی از بهترین و کوتاه ترین روش های تربیت فرزندان ارایه نمونه و تربیت عملی است. در این روش نمونه عینی و قابل تقلید و پیروی از آن فرزندان در برابر خانواده قرار می گیرند که در صورت مقبولیت تلاش می کنند در همه چیز، خود را همانند الگوی مطلوب خود بسازند و گام در گام او نهند و شبیه آنها باشند که روش مؤثر و سریع در تربیت است. البته تربیت ابتدایی انسان به طور طبیعی با هر روشی که باشد از خانواده نشأت می گیرد و ساختار تربیتی اش را سامان می دهد. از این رو، روش های تربیتی خانواده در سامان دادن شخصیت و رفتار کودک به شدت نقش دارد. پس از خانواده شخصیت هایی که دارای نفوذاند، نقش الگویی به سزایی در تربیت دارند، به گونه ای که تمام ویژگی های فکری و روحی و جلوه های رفتاری آنان را تحت تأثیر خود قرار می دهد، اما نقش خانواده، مهم ترین و حساس ترین نقش تربیتی برای فرزندان است، زیرا گوش و جان فرزندان در برابر تربیت عملی خانواده گشاده است، بی گمان تربیت عملی خانواده ها با هر روشی که باشد مؤثرتر و مفیدتر از تربیت گفتاری است. در این راستا، یکی از تئوری هایی که اغلب به بهبود اثربخشی یادگیری کمک می کند، تئوری روش های تربیتی در یادگیری است (کپی، ۲۰۰۹). یکی از مهم ترین و وسیع ترین موضوعات، در تفاوت های فردی مؤثر بر فرایند محسوب شده که، طی چند سال اخیر به آن در طی فرایند آموزش، توجه خاصی مبذول شده است (داف، ۲۰۰۵).

طرح و بیان مسأله

پیشرفت هر جامعه در گرو توان آموزشی و تربیتی آن جامعه است، و کارایی هر نظام آموزشی را با عواملی که در آن نقش آفرینی می کنند و رهبری و مدیریت فراگیران دانش را بر عهده دارند می سنجند. عواملی همچون خانواده ها، مدیران، معلمان و استادان، برنامه ریزان آموزشی و درسی، محیط آموزشی، ابزار و وسایل کمک آموزشی، وضع اقتصادی، فرهنگی، شغل والدین، سطح تحصیلات والدین، کارگاه ها و آزمایشگاه های محیط آموزشی کلاس های علمی و کاربردی، فوق برنامه های درسی، داشتن معلم خصوصی، و غیره هر یک به نوعی در عملکرد تحصیلی فرزندان اثر دارند. همچنین عواملی هم وجود دارند که سبب افت تحصیلی فرزندان می شوند مثل اعتیاد والدین، متارکه والدین، نداشتن والدین، عدم توانایی در پرداخت هزینه

تحصیلات، نداشتن شغل و سلامتی جسمی، و ... که پژوهشگر همه آن عوامل را کنترل کرده است. اما نخستین محیطی که فرزندان را تحت تأثیر رهبری و راهبردی، تفکرات و نوع تربیتی، از نظر فرهنگی، آموزشی، روابط اجتماعی و اخلاقی خود قرار می دهد خانواده است. هر چند، محیط خانواده کوچک ترین واحد اجتماعی است، اما برای کودکان و فرزندان در دوران اولیه زندگی بزرگ ترین محیط آموزش و تعلیم و تربیت محسوب می شود. خمیر مایه تربیتی فرزندان در رشد و بلوغ فکری و ظهور استعداد آنها خانواده ها هستند. حال ممکن است این نوع تربیتی خانواده ها از طریق افکار و کردار سنتی پیشینیان و یا مدرن، برگرفته شده از علم و دانش روز باشد. خانواده سنتی به خانواده ای گویند که افکار و کردار و رفتارشان برگرفته از پیشینیان و گذشتگان آنها می باشد و دارای تعصب دینی یا اخلاقی یا پدرسالاری همراه با محدودیت های رفتاری می باشند و در مقابل نوگرایی و نوآوری های جدید علمی مقاومت نشان می دهند و موانعی بر سر راه فرزندان علی الخصوص برای دختران شان میگذارند. خانواده های مدرن خانواده هایی هستند که با نگرش جدید، تعامل، هماهنگی، با ابزار جدید آموزشی، کلاس های فوق برنامه، بدون محدودیت و با حفظ ارزش های اخلاقی پیگیر مسایل تحصیلی فرزندان خود هستند. اما پیشرفت تحصیلی عبارت است از آموخته های آموزشگاهی فرد متناسب با توان و استعداد های بالقوه او باشد یا اینکه در یادگیری فاصله ای بین توان بالقوه و بالفعل او نباشد. در این خصوص (شپارد، ۲۰۰۰) معتقد است نظام ارزشیابی تحصیلی در ایران مبتنی بر نظریه روان سنجی و البته رفتارگرایی است و الگوی مطلوب رفتارگرایان الگوی آموزشی آزمون تا حصول اطمینان از تحقق هدف های آموزشی می باشد. کاربرد روش های علمی در تعلیم و تربیت، ویژگی مشخص تربیت مدرن خانواده های امروزی است، رابطه یکسویه مربی و مرتبی در این شیوه مردود شناخته شده است. این رابطه اجباری نیست و در آن مسایل مربوط به انگیزش مرتبی لحاظ شده است. در این سیستم خانواده ها و مربیان در خدمتی هستند که تغییرات نسبی در متر بیان می شود هر چند در جوامع سنتی خانواده ها و مربیان در خدمت علوم و فنون جدید قرار می گیرند. اما در جوامع مدرن علوم و فنون جدید و فناوری های علمی در خدمت خانواده های مدرن قرار می گیرد. اما مطابق با دیدگاه نوین، در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و مفهوم پردازی های جدید در این حوزه، مفاهیم سنتی ارزشیابی و روش های مربوط به آن از تعلیم و تربیت دست خوش دگرگونی ها و تحولات عمده ای شده است .

هدف های پژوهش

هدف کلی عبارت است از منظور و مقصود نهایی از انجام پژوهش، که مستقیماً از مسأله پژوهش مشتق می شود. در واقع یکی از هدف های کلی، خود موضوع تحقیق است که، معلوم می دارد، پژوهش چه چیز را دنبال می کند و یا قصد تعیین آن را دارد. همچنین هدف کلی دیگر، معمولاً پیشنهادهایی است که، براساس یافته ها آرایه می شود (نادری و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۵).

در واقع پژوهش فوق دو هدف کلی را بیان می کند:

الف) بررسی اثر شیوه های تربیتی خانواده های، مناطق بیست گانه شهر تهران بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره دبیرستان.

ب) آرایه پیشنهادها و راه کارهای علمی و عملی، در راستای برنامه های تربیتی خانواده های موفق، بر عملکرد تحصیلی فرزندان و دانش آموزان و برنامه ریزان درسی و آموزشی.

مبانی نظری

(شریعتمداری، ۱۳۷۴) معتقد است که « اگرچه ویژگی های تعلیم و تربیت سنتی، عدم توجه به تفاوت های فردی و خلاقیت افراد است، در تربیت مدرن و علمی بیشتر سعی بر شکوفا ساختن استعدادها است. اگر از تعاریف متعددی که برای تربیت وجود دارد بگذریم به طور کلی می توان تربیت را جریانی دانست که، به طور مستمر در جهت رشد همه جانبه فرد، اعم از (جسمانی، شناختی، روانی، عاطفی، اجتماعی و دینی) و شکوفا ساختن استعدادهای اوست. (جان لاک، ۱۹۴۷: ۸) فیلسوف انگلیسی قرن هفدهم معتقد بود که «انسان موجودی است دارای ذهن و سرشتی تهی از هر ویژگی، اما از طریق تربیت کاربردی خانواده کسب تجربه می کند که، همه دانش ها از آن نشأت می گیرد». به نظر جان لاک محیط، در پرورش و تربیت انسان نقش اساسی دارد، که این نقش ابتدا از خانواده ها شکل می گیرد و اگر قرار باشد فراگیران دانش برای مشاغل آینده به خوبی پرورش یابند، باید فناوری بخش عمده ای از مدرسه و کلاس درس باشد. (اپریل، ۲۰۰۲: ۴۲) : شکی وجود ندارد که تعلیم و تربیت مدرن خانواده ها بود که، جوامع سنتی را از هم پاشید و راه کارهای نوینی را به ارمغان آورد. نه این که هدفها در تعلیم و تربیت سنتی خانواده ها نادیده گرفته شد، بلکه هدفها با دست آوردهای جدید علمی معاصر پیگیری شد. (عبادی، ۱۳۸۳: ۸۴) معتقد است که «قرن حاضر تغییر از جامعه صنعتی به جامعه

فراصنعتی یا جامعه اطلاعاتی است. اطلاعات و دانش، اساسی ترین دانایی انسان های جوامع و ملت ها به شمار می آید. اگر فرهنگ یادگیری- یاددهی در نظام آموزشی تحول نپذیرد نه تنها فناوری اطلاعات و ارتباطات ایجاد تحول نخواهد کرد بلکه به تقویت سنت های محافظه کارانه آموزش، خواهد انجامید. (گری، ۲۰۰۱: ۱۷۹): فناوری اطلاعات نیست که به تنهایی ایجاد تغییر می کند بلکه خانواده ها عامل اصلی تحول هستند و نیروی انسانی مهم ترین اشاعه و گسترش دهنده فناوری اطلاعات است. (افشاری کهن، ۱۳۸۳: ۱۹) در کتاب سنت گرایی و تجددطلبی در ایران بیان می کند که «تجدد مسأله ای است که از حدود یکصد و پنجاه سال پیش تاکنون همچنان مسأله ایرانیان است. ضرورت نگرستن به آن از منظر علوم تربیتی و جامعه شناسی یعنی لحاظ کردن آن به عنوان یک معضل اجتماعی از همین جا بر می خیزد. گستردگی اظهار نظرها، مقالات و کتب پیرامون این مسأله علاوه بر آن ناشی از وجوه گوناگون موضوع مدرن و نوگرایی و سنت است. لذا اگر بپذیریم که شکاف نوگرایی و سنت یک شکاف تاریخی و فعال در جامعه ایران است، ضرورت دارد این مقولات مورد بررسی قرار گیرند». رویکرد آموزش و تربیت سنتی خانواده ها به دنبال ساختن یک محیط مجرد و نگاه آن به آموزش فردی است. درحالیکه آموزش و تربیت در خانواده های مدرن سعی در ساختن یک محیط گسترده، و تربیت اجتماعی فراگیران دانش است. همه خانواده ها به نیکی می دانند که، صرف احساس نگرانی و توجه فوق العاده و بعضاً تذکرات مکرر و توقعات پیاپی، سخت گیری ها و پافشاری های بی جا و نیز دخالت های ناروا در برنامه های درسی فرزندان و گاه اعمال محدودیت های ناصواب و انجام رفتارهای خشونت آمیز نمی توانند راه و روش معقول و پسندیده ای برای رسیدن به هدف آرمانی و مطلوب نظر باشد.

پیشینه پژوهش

امروزه یکی از ابعاد مورد تأکید، رویکرد نوسازی، گسترش آموزش و تحصیلات مدرن است که، به عنوان یکی از نیروهای اجتماعی، تغییر در تغییرات ایده ای و ساختاری گسترده ای را در نهاد خانواده و ابعاد مختلف آن، به همراه داشته است. با گسترش آموزش و تحصیلات مدرن، ویژگی های سنتی خانواده تضعیف و در مقابل ویژگی های مدرن خانواده باز تولید می شود، بنابراین خانواده ها مهم ترین نقش را در این رویکرد دارند که، تحقیقات بسیاری از جانب محققان صورت گرفته است. (آرمند، ۱۳۷۲) نتایج مطالعه خود را که در مورد «نقش خانواده ها در

پیشرفت تحصیلی فرزندان» بود چنین بیان می کند که، تردیدی نیست که در غالب موارد تأثیر و نقش خانواده ها، در عملکرد تحصیلی فرزندان شان بیشتر از مدرسه است، که کدام دسته از خانواده ها، با چه منش و رفتاری می توانند بیشترین اثر را در هدایت تحصیلی ختم نمایند و شکوفایی استعدادها و تبلور خلاقیت های ذهنی و نوآوری های فکری فرزندان شان را، داشته باشند. (رضوان خواه، ۱۳۸۸) نتایج به دست آمده از کار پژوهشی خود را که، در خصوص «عملکردهای تربیتی والدین در نوجوانان» بود، حاکی از آن می داند که، دختران در مقایسه با پسران، از محبت و عملکرد بیشتر والدین برخوردارند، ولی در نگرش به بعد کنترل والدین تفاوت های جنسی معناداری مشاهده نشد. (شماعی زاده، ۱۳۸۷) در نتایج کار پژوهش خود نشان داد که، حاصل آموزش منظم به والدین، در پیشرفت تحصیلی فرزندان تأثیر مثبت دارد. (رشوانلو، ۱۳۸۷) یافته های پژوهشش را چنین بیان می کند: تأثیر مستقیم حمایت از گرمی والدین و انگیزش خودمختار با عملکرد تحصیلی معنادار بود، و درگیری والدین با فرزندان تأثیر مستقیم و معناداری بر پیشرفت تحصیلی نداشته است. (امین زاده، ۱۳۸۳) نتیجه پژوهشش را حاکی از آن می داند که، مقدار تکلیف انجام شده در خارج از مدرسه، با پیشرفت تحصیلی رابطه معنادار، را نشان داده است، نتیجه بیان کننده آن است که، نظارت و تشویق همراه با آگاهی والدین دخالت داشته است. فعالیت های فوق برنامه خارج از مدرسه از طریق رابطه انحنایی، تغییرات پیشرفت تحصیلی را تبیین کرده اند، یعنی موجب ارتقاء سطح عملکرد شده است. نتایج به دست آمده از پژوهش (آزادارمکی، ۱۳۸۶) نشان داده است که: ۱. در ایران خانواده های کم سواد و کم درآمد بیشتر از خانواده های ثروتمندان به آموزه های سنتی خانواده، پای بندند و عملکرد تحصیلی فرزندان شان، کمتر از فرزندان ثروتمند می باشد. ۲. در چالش، بین سنت و مدرنیته در ایران، ماندگاری عناصر سنتی، در عرصه دین بیشتر از عرصه خانواده. امروزه فراگیران دانش در محیط و جامعه ای پرورش می یابند که، ابعاد فناوری با جامعه ای که والدین و اجداد آنها در آن پرورش یافته اند، بسیار متفاوت است. (فتسکو و مک کلر، ۲۰۰۵) نتایج پژوهش خود را حاکی از آن می دانند که، فراگیران دانش نیاز دارند با فعالیت هایی درگیر شوند که دانسته های خود را بیافرینند و سازماندهی کنند، آموزشیاران باید فرصت هایی برای آموزندگان فراهم نمایند که با همدیگر و با بزرگسالان و دیگر همسالان خود برای ساختن دانسته ها تعامل کنند. آموزش حل مسأله با بزرگسالان و داربست سازی و آموزش های گروهی

مانند هم‌آموزی، از راهبردهای دانش‌آموز-محور هستند. (شکر و فیشر^۱، ۲۰۰۴) نیز در پژوهش خود بر افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای موفقیت تحصیلی پایین و متوسط در هم‌آموزی و تعاملی دست یافته‌اند. یافته‌های پژوهش (جعفری کوخالو، ۱۳۸۷) حاکی از آن است که، در هم‌آموزی یعنی فراگیری تعلیم و تربیت به صورت نوین در هم‌آموزان نسبت به دانش‌آموزان، در روش آموزش سنتی، پشتیبانی می‌کنند ولی از نظر دستاوردهای عاطفی، تفاوتی میان دو گروه دیده نشده است. یافته‌ها همچنین، گویای برتری گروه هم‌آموزی، در کارکردهای شناختی بالا در مقایسه با گروه دیگر با روش سنتی هستند. (رستمی نژاد، ۱۳۸۴ و آصفی آملشی، ۱۳۸۳) نتیجه مطالعه خود را که در مورد «مقایسه روش‌های هم‌آموزی و تعامل، با سایر روش‌های آموزشی بر افزایش پیشرفت تحصیلی» بود در روش نوین تأکید کردند که مطالعه گروهی و تعامل با دیگران و بهره‌گیری از ابزار کمک آموزشی رابطه معناداری با عملکرد تحصیلی دارد. (لوکاس و مورفی^۲، ۲۰۰۷) نتایج کار پژوهشی خود را چنین نشان دادند که، دانش‌آموزان با میانگین سنی ۱۴-۱۰ سال در زمینه انسجام و، وحدت بین دانش‌آموزان نسبت به تعارض و رقابت بین دانش‌آموزان بالاترین پیش‌بینی کننده سلامت روانی و پیشرفت تحصیلی آنان می‌باشد. (آرتورس^۳، ۲۰۰۷، هاو و شاه^۴، ۲۰۰۷، پیترسون^۵ و همکاران، ۲۰۰۹) هم‌چنین در این زمینه مطالعات زیادی نیز در ارتباط بین روش‌های یادگیری و یاددهی و عملکرد دانش‌آموزان در درس‌ها اشاره کرده‌اند. (پیکرومیراسی دیگلو^۶، ۲۰۰۸؛ آرسلان و همکاران^۷، ۲۰۰۹؛ ارتکین و همکاران^۸، ۲۰۰۹) گری و روز^۹ (۲۰۰۶) در نتایج پژوهشی خود علاوه بر رضایت شغلی، مستقیماً از رهبری- تحولی والدین که در پیشرفت تحصیلی اثر معناداری دارد را بیان می‌نمایند.

پرسش اصلی پژوهش

۱- آیا بین روش‌های تربیتی خانواده‌های سنتی و خانواده‌های مدرن با عملکرد تحصیلی

فرزندان رابطه معنادار وجود دارد؟

1. Fisher, S
3. Arthurs
5. Peterson
7. Arsalan
9. Gray & Ross

2. Lucos & Morfi
4. Howk & et al
6. Peker & et al
8. Artkin

پرسش های فرعی پژوهش

۱. آیا بین میانگین نمره های دختران و پسران در روش تربیتی خانواده های مدرن با عملکرد تحصیلی رابطه وجود دارد؟
۲. آیا بین میانگین نمره های دختران و پسران در روش تربیتی خانواده های سنتی با عملکرد تحصیلی رابطه وجود دارد؟
۳. آیا بین نمره های دختران و پسران در روش تربیتی ترکیبی سنتی و مدرن خانواده ها رابطه معنادار وجود دارد؟

روش پژوهش

با توجه به ماهیت و اهداف پژوهش، پژوهش حاضر از جمله بررسی های همبستگی چند متغیره است که، طی آن رابطه تربیتی خانواده های سنتی و خانواده های مدرن، با عملکرد تحصیلی فرزندان دانش آموزان مطالعه شده است.

جامعه آماری و گروه نمونه

جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر و پسر دبیرستان های مناطق بیست گانه آموزش و پرورش شهر تهران، که در سال ۸۷-۸۸ مشغول به تحصیل بودند با استفاده از جدول مورگان، به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای، و منطقه جغرافیایی شهر تهران، به چهار گروه (شمالی، شرقی، غربی و جنوبی) که از بین آنها چهار منطقه (۸ از شرق، ۹ از غرب، ۱۱ از جنوب و ۴ از شمال) و از هر منطقه دو دبیرستان (دخترانه و پسرانه) و در نهایت در هر مدرسه تقریباً به تناسب تعداد دانش آموزان هر منطقه به عنوان آزمودنی های پژوهش دو کلاس به صورت تصادفی انتخاب شدند. حجم نمونه ۶۶۶ نفر دانش آموز (۲۶۸ دختر و ۳۹۸ پسر) بودند، که پرسش نامه را دریافت نمودند و ۶۶۳ نفر پرسش نامه را به طور صحیح پاسخ دادند.

ابزار جمع آوری اطلاعات

برای ابزار جمع آوری اطلاعات در این پژوهش، از یک پرسش نامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسش نامه حاوی ۴۲ سوال چهار گزینه ای لیکرت (همیشه، غالباً، گاهی و هیچ وقت) بود. برای روایی پرسش نامه ابتدابه رویت متخصصان و کارشناسان گروه علوم تربیتی رسانده و

پس از کسب نظر آنها و اعمال اصلاحات لازم پرسش نامه با ۴۱ سوال تدوین و روایی محتوایی آن تأیید شد. برای تعیین پایایی و به منظور برآورد همسانی درونی، از روش آلفای کرانباخ، ابتدا بر روی یک نمونه ۵۰ نفری که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند اجرا گردید. ضریب اعتبار محاسبه شده (۰/۷۶۷) به دست آمد، که نشانگر ضریب اعتبار و قابل قبولی برای پرسش نامه است. ملاک تعیین پیشرفت تحصیلی، عبارت بود از معدل کل سال و یا ترم های گذشته دانش آموزان در زمان اجرای تحقیق.

یافته های پژوهش

جدول ۱: توزیع فراوانی و درصد آزمودنی ها به تفکیک جنس

جنس	فراوانی	درصد
دختر	۲۶۵	۳۹/۸
پسر	۳۹۸	۵۹/۷
بدون پاسخ	۳	۰/۵
جمع	۶۶۶	۱۰۰/۰

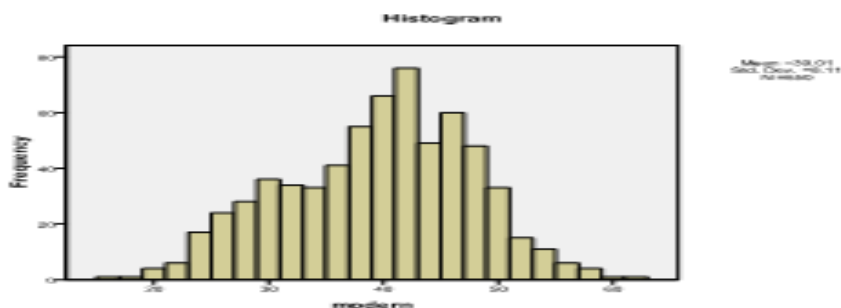
جدول ۲: خلاصه شاخص های آماری مربوط به نمره های آزمودنی ها در روش های تربیتی و

معدل

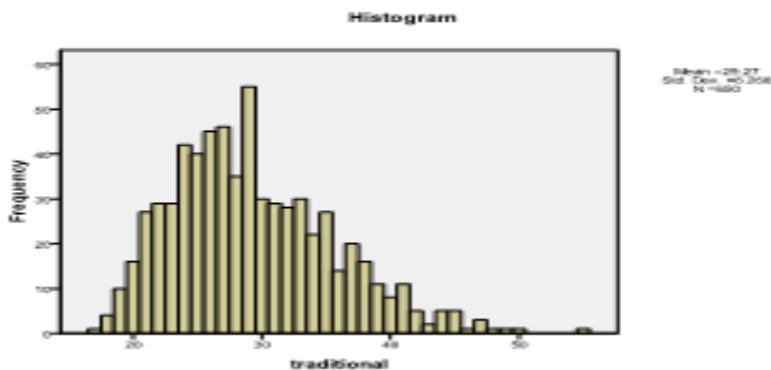
متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	حداقل	حداکثر
مدرن	۳۹/۰۱	۸/۱۱۰	-۲۱۲	-۰/۴۳۴	۱۶	۶۱
سنتی	۲۹/۲۷	۶/۲۶۶	۰/۶۷۸	۰/۳۰۶	۱۷	۵۵
ترکیبی	۲۳/۸۴	۵/۵۰۵	۰/۲۴۲	-۰/۴۴۵	۱۰	۴۰
معدل (پیشرفت تحصیلی)	۱۵/۷۲	۳/۱۶۵	-۰/۱۵۷	-۰/۲۰۳	۱۰	۲۰

براساس اطلاعات جدول بالا در خصوص توزیع نمره های آزمودنی های مورد مطالعه، در روش های تربیتی و عملکرد تحصیلی (معدل) شاخص های مختلف توصیفی، اعم از میانگین، انحراف معیار، شاخص های کجی، کشیدگی، مقادیر حداقل و حداکثر آن ها نشان می دهد که،

توزیع نمره های گروه نمونه، به توزیع نرمال میل دارند. گذشته از این نتیجه مقیاس های اندازه گیری، متغیرهای پیش بین و ملاک از نوع فاصله ای و در نتیجه داده های جمع آوری شده از نوع کمی هستند و در عین حال بر پایه قضیه حد مرکزی، می توان به منظور آزمون فرضیه تحقیق از آزمون های پارامتری استفاده کرد.

شکل ۱: هیستوگرام توزیع فراوانی نمره های آزمودنی ها در روش تربیتی مدرن

شکل ۲: هیستوگرام توزیع فراوانی نمره های آزمودنی ها در روش تربیتی سنتی
تحلیل داده ها

در خصوص پاسخ دادن به فرضیه تحقیق (روش های تربیتی می توانند با عملکرد تحصیلی رابطه معنادار، داشته باشند). با توجه به تعداد و نوع متغیرهای پیش بین (سه متغیر و از نوع کمی) و متغیر وابسته عملکرد تحصیلی (از نوع کمی) از روش تحلیل رگرسیون ساده استفاده شد. براساس مدل رگرسیون، به منظور شناسایی و تعیین سهم هر کدام از متغیرهای پیش بین (مستقل)، در پیش بینی متغیر ملاک (وابسته)، ترکیب خطی متغیرهای پیش بین، برای پیش بینی، متغیر وابسته به کار می رود.

بنابراین، اگر بخواهیم اطلاعات بیشتری درباره رابطه و شدت رابطه بین دو یا چند متغیر داشته باشیم و نیز بدانیم به ازای تغییرات در متغیرهای مستقل، چه مقدار به متغیر وابسته افزوده و یا از آن کاسته می شود، از تحلیل رگرسیون، استفاده شد. تحلیل رگرسیون، رابطه تنگاتنگی با ضریب همبستگی بین متغیرهای نمودار پراکندگی و خط رگرسیون دارد. در این جا براساس ترکیب خطی سه متغیر، مربوط به روش های تربیتی به پیش بینی متغیر وابسته (عملکرد تحصیلی) اقدام شد. شرح تفصیلی محاسبات آماری در زیر ارائه شده است:

• پرسش اول: بین روش های تربیتی خانواده های سنتی و خانواده های مدرن با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۳: تحلیل رگرسیون چند گانه برای پیش بینی عملکرد تحصیلی براساس متغیرهای

روش های تربیتی

پیش بینی کننده ها	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده	T	سطح معناداری
کارکرد خانواده				
عدد ثابت	۱۴/۹۰۱		۲۷/۳۵۰	* /۰۰۰۰
مدرن	۰/۰۳۷	۰/۱۶۹	۳/۲۵۳	* /۰۰۱
سنتی	-۰/۰۰۴	۰/۰۱۳	۰/۳۲۲	۰/۷۴۸
ترکیبی	-۰/۰۲۲	۰/۰۶۸	-۱/۳۴۱	/۱۸۰
**	$R^2=0/015, F=4/297$	$R^2=0/020$ تعدیل شده	$R=0/140$	

**معنادار در سطح ۰/۰۱

همان طور که در جدول بالا مشاهده می شود، مقدار $R^2=0/020$ ، بدین معنی است که نزدیک به ۲ درصد از واریانس، مؤلفه حل مسأله توسط سه متغیر، روش های تربیتی تبیین شده به عبارت دیگر، ۲ درصد از پراکندگی مشاهده شده در عملکرد تحصیلی توسط این سه متغیر توجیه می شود. مقدار R مشاهده شده (۰/۱۴۰) نیز، نشان می دهد که، مدل رگرسیون خطی حاضر، می تواند برای پیش بینی استفاده شود، علاوه بر این، نسبت F محاسبه شده (۴/۲۹۷) در سطح اطمینان حداقل ۹۹ درصد معنادار است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که، بین متغیرهای روش های تربیتی و عملکرد تحصیلی همبستگی معنادار وجود دارد. با در نظر گرفتن اطلاعات جدول بالا می توان قضاوت کرد که از بین سه متغیر، تنها متغیر روش تربیتی مدرن با ضریب بتای ۰/۱۶۹ و با مراجعه به آماره t و سطوح معناداری، همبستگی مثبت و معنادار با سطح عملکرد تحصیلی را (در ۰/۰۱) دارد و می تواند پیش بینی کننده سطح عملکرد تحصیلی، گروه نمونه باشد. علاوه بر این، با توجه به جهت همبستگی این دو متغیر با عملکرد تحصیلی، می توان نتیجه گرفت که با افزایش یک واحد در این متغیر، متغیر عملکرد تحصیلی ۰/۱۶۹ واحد افزایش می یابد. در نهایت، با توجه به این توضیحات و ضریب به دست آمده می توان معادله رگرسیون را براساس ضریب رگرسیون استاندارد شده (ستون بتا) به صورت زیر تدوین کرد: $R=۱۴/۹۰۱+۰/۱۶۹$ (عملکرد تحصیلی).

- پرسش دوم: بین میانگین نمره های پسران و دختران از لحاظ روش تربیتی خانواده های مدرن رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۴: خلاصه نتایج آزمون t گروه های مستقل (جنس)

متغیر	شاخص ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	احتمال معناداری	تفاوت میانگین ها
روش تربیتی مدرن	دختر	۲۶۵	۳۷/۸۵	۸/۴۲۱	-۳/۰۸۷	۰/۰۰۲	-۱/۹۷
	پسر	۳۹۸	۳۹/۸۲	۷/۸۰۷			

با توجه به مقدار t محاسبه شده (۳/۰۸۷-) و سطح معناداری (۰/۰۰۲) با ۹۹ درصد اطمینان می توان فرض صفر را رد کرد. به عبارت دیگر، بین میانگین نمره های دختران و

پسران در روش تربیتی خانواده های مدرن تفاوت معنادار وجود دارد. در نهایت، می توان نتیجه گرفت که شواهد کافی برای قبول فرضیه فرعی دوم وجود دارد و پسران بیشتر از دختران با روش تربیتی مدرن پرورش می یابند. به عبارت دیگر خانواده هایی که با روش مدرن فرزندان خود را تربیت می کنند موفق تر از خانواده هایی هستند که با روش تربیتی سنتی عمل می کنند.

• پرسش سوم: بین میانگین نمره های دختران و پسران از لحاظ روش تربیتی خانواده های سنتی رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۵: خلاصه نتایج آزمون t گروه های مستقل (جنس)

متغیر	شاخص ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	احتمال معناداری	تفاوت میانگین ها
روش تربیتی سنتی	دختر	۲۶۵	۳۰/۰۳	۶/۳۴۵	۲/۴۲۰	۰/۰۱۶	۱/۲۱
	پسر	۳۹۸	۲۸/۸۳	۶/۲۱۱			

با توجه به مقدار t محاسبه شده (۲/۴۲۰) و سطح معنی داری (۰/۰۱۶) با ۹۵ درصد اطمینان می توان فرض صفر را رد کرد. به عبارت دیگر، بین میانگین نمره های دختران و پسران در روش تربیتی خانواده های سنتی تفاوت معنادار وجود دارد. در نهایت، می توان نتیجه گرفت که شواهد کافی برای قبول فرضیه فرعی سوم وجود دارد و پسران کمتر از دختران با روش تربیتی سنتی پرورش می یابند. به عبارت دیگر دختران در خانواده ها بیشتر از پسران با روش تربیت سنتی پرورش می یابند.

• پرسش چهارم: بین میانگین نمره های دختران و پسران از لحاظ روش تربیتی ترکیبی سنتی و مدرن خانواده ها با عملکرد تحصیلی رابطه معنادار دارد.

جدول ۶: خلاصه نتایج آزمون t گروه‌های مستقل (جنس)

متغیر	شاخص‌ها		تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	احتمال معناداری	تفاوت میانگین‌ها
	دختر	پسر						
سبک تربیتی	۲۶۵	۳۹۸	۲۴/۰۱	۵/۸۲۲	۰/۷۹۹	۰/۴۲۵	۰/۴۱۵	
ترکیبی	۲۳/۶۵	۵/۲۸۳						

با توجه به مقدار t محاسبه شده (۰/۷۹۹) و سطح معناداری (۰/۴۱۵) با ۹۵ درصد اطمینان نمی‌توان فرض صفر را رد کرد. به عبارت دیگر، بین میانگین نمره‌های دختران و پسران در روش تربیتی ترکیبی سنتی و مدرن خانواده‌ها رابطه معنادار وجود ندارد. در نهایت، می‌توان نتیجه گرفت که شواهد کافی برای قبول فرضیه فرعی چهارم وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش تلاش شده است، که نقش تربیتی خانواده‌هایی که با روش سنتی و یا مدرن در تعلیم و تربیت، به جهت بالا بردن عملکرد تحصیلی فرزندان خود رفتار و اعمال می‌کنند، بررسی بشود.

با توجه به چارچوب نظری پژوهش، خانواده‌هایی که ابزار و لوازم کمک آموزشی را برای فرزندان خود تهیه می‌کنند و با آنان هم فکری و تعامل در فعالیت‌های درسی‌شان دارند، و جهت بروز استعدادهای نهفته در قوه، رهبری و هدایت کرده و با شرکت نمودن در کلاس‌های فوق برنامه برای آشنایی و یادگیری بیشتر از روش‌های جدید علمی تشویق می‌کنند و از انبار کردن الفاظ و کلمات غیر کاربردی در ذهن‌شان برحذر می‌دارند، نسبت به فرزندان خانواده‌هایی که، در محیط بسته و دور از مطالعات گروهی و همکاری با دیگر همکلاسان و مشارکت در کتابخانه‌ها، و مؤسسات آموزشی فوق برنامه مانع می‌شوند، بر اهمیت نقش فعال خانواده‌های آگاه به روند پیشبرد تحصیلی فرزندان و آشنایی با ابزار جدید کمک آموزشی و یادگیری دور از هر گونه تعصب، البته با حفظ ارزش‌های اخلاقی - اجتماعی، که ریشه در سنت دارد و از طرفی نقش فعال فرزندان و تعاملات اجتماعی آنان رادر آموزش تأکید می‌نمایند، انتظار آن می‌رفت که خانواده‌هایی که با روش مدرن و با علم روز در آموزش و تعلیم و تربیت فرزندان خود به کار می‌برند از نظر کارکردهای عینی - شناختی و رفتاری برتر و موفق‌تر از فرزندان خانواده

هایی هستند که با روش سنتی و به ارث مانده از گذشتگان و پیشینیان در تعلیم و تربیت فرزندان خود، نقش آفرینی می کنند.

بازنگری یافته های پژوهش حاضر در این زمینه نیز این نتیجه را تأیید کرد. فرضیه های این پژوهش بیان گر این است که روش های تربیتی خانواده ها می توانند رابطه معناداری با عملکرد تحصیلی داشته باشند، و این نتیجه حاصل شد و تأیید گردید، که روش تربیتی خانواده های مدرن یعنی آگاهی خانواده ها از کاربرد علم و دانش روز و تعامل و همکاری با فرزندان با عملکرد تحصیلی آنان همبستگی معناداری وجود دارد.

البته عوامل بسیاری هم چون وضع اقتصادی، شغل پدر و یا مادر، داشتن برادر یا خواهر تحصیل کرده، داشتن معلم خصوصی، جو عاطفی خانواده، محیط آموزشی مناسب، مربیان و کادر با تجربه مدرسه، داشتن کارگاه و آزمایشگاه و کتابخانه در مدرسه و استفاده از وجود آنها، نقش برنامه ریزی جهت مطالعه در خارج از مدرسه، نداشتن والدین یا یکی از آنها، فوت یا متارکه والدین، اعتیاد یکی از والدین، سواد نداشتن والدین، اهمیت ندادن والدین نسبت به تحصیلات فرزندان، دیر فهمی و کند بودن ذهنی فرزندان، و ... وجود دارند که در پیشرفت یا افت تحصیلی فراگیران دانش نقش آفرینی می کنند، که پژوهشگر تمام آنها را کنترل نموده است.

اما مهم ترین محیطی که شاکله شخصیتی- اجتماعی فرزندان در دوران کودکی و نوجوانی در آن شکل می گیرد محیط خانواده است. والدین نقش مدیریتی و رهبری را در خانواده ایفا می کنند که در رشد و بلوغ فکری و ظهور استعداد فرزندان اثرگذار می باشد. نتایج پژوهش حاضر یافته های پژوهش (عابدی، ۱۳۸۴) را که در مورد نقش ویژگی های خانواده در پیشرفت تحصیلی فرزندان بوده است تأیید می کند. زیرا در نتایج پژوهش خود شیوه های فرزندپروری (انتظار والدین از موفقیت فرزندان، مقتدرانه، ساخت خانواده های مدرن طبیعی) ایجاد نگرش در پیشرفت تحصیلی را بیان نموده است.

هم چنین نتایج پژوهش حاضر یافته های مطالعه پژوهشی (رضوانخواه، ۱۳۸۸؛ رشوانلو، ۱۳۸۷) که حاکی از حمایت و گرمی والدین یعنی تعامل و همکاری داشتن خانواده ها با فرزندان و ایجاد انگیزش خودمختاری آنان را در عملکرد تحصیلی اثربخش می دانند تأیید می کند.

نتایج این پژوهش با یافته های پژوهشی (آزادارمکی، ۱۳۸۶) که در مورد بررسی تحلیل ارزش های تربیتی خانواده های سنتی و مدرن در سطح نوجوانان و جوانان بوده است همسو

است. زیرا نتایج پژوهشش را حاکی از آن می‌داند که، در ایران خانواده‌های، کم‌سواد، و بی‌بضاعت، بیشتر از خانواده‌های ثروت‌مند، پای‌بند به آموزه‌های تربیتی سنتی هستند و موفقیت دانش‌آموزان خانواده‌هایی که باروش تربیتی مدرن اعمال می‌کنند بیشتر از دانش‌آموزان خانواده‌های سنتی است.

نتایج پژوهش (شماعی زاده، ۱۳۸۷) گویای آن است که حاصل آموزش منظم والدین بر عملکرد تحصیلی فرزندان تأثیر مثبت دارد یعنی آگاهی والدین نسبت به متدهای جدید علمی و روش‌های جدید تربیتی با پیشرفت تحصیلی فرزندان معنادار است که با پژوهش حاضر همسو است. و از طرفی فضای تربیتی خانواده‌ها را از نظر معیار و ارزش‌هایی که والدین در خانه برقرار می‌کنند و برداشت آنها را از مدرسه مهم‌ترین عامل پیشرفت تحصیلی می‌دانند. به نظر پژوهشگر تعلیم تربیت مدرن بود که جوامع سنتی را از هم‌پاشید و راه‌کارهای نوینی را به ارمغان آورد نه این که اهداف در تعلیم و تربیت سنتی نادیده گرفته شد بلکه هدف‌ها در تعلیم و تربیت با دست‌آوردهای جدید علمی و معاصر پیگیری شد، یعنی بازسازی کردن بنای فرسوده قدیمی که دور از طرح و برنامه و نقشه و مصالح سودمند و ساختار عقلی بدون علم بود. گری (۲۰۰۱) معتقد است که فناوری اطلاعات نیست که به تنهایی ایجاد تغییر می‌کند بلکه خانواده‌ها عامل اصلی تحولند و نیروی انسانی مهم‌ترین اشاعه و گسترش دهنده فناوری اطلاعات هستند. فرضیه‌های پژوهش حاضر نتایج مطالعه و بررسی (فتسکو و مک، کلر، ۲۰۰۵؛ شکر و فیشر، ۲۰۰۴) را تأیید می‌کند، زیرا آن‌ها در نتایج پژوهش خود دریافته‌اند که افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، در هم‌آموزی و تعامل با والدین و استفاده از ابزار کمک‌آموزشی است. زیرا در نظام آموزشی سنتی، محتوای درس کمکی، فراگیران دانش را مجبور به پذیرفتن یک فضای انتخابی محدود می‌کند. در حالی که این عامل در نظام آموزشی مدرن، تحقیقاتی و پژوهشی، کیفی نامحدود و متنوع است.

از طرفی فراگیران دانش‌نیاز دارند با آموخته‌ها درگیر شوند و کاربرد عمل کنند. پژوهش حاضر ضمن همسو بودن با پژوهش‌های (جعفری کوخالو، ۱۳۸۷؛ رستمی نژاد، ۱۳۸۴؛ آصفی املشی، ۱۳۸۳) و نتایج به دست آمده آن‌ها را تأیید می‌کند. زیرا آنها به این نتیجه رسیده‌اند که، دانش‌آموزانی که به صورت مدرن در فراگیری تعلیم و تربیت از همدیگر پشتیبانی می‌کنند نسبت به دانش‌آموزانی که به روش سنتی عمل می‌کنند در پیشرفت تحصیلی موفق‌ترند، ولی از نظر عاطفی تفاوتی میان آنها دیده نشده است. (لوکاس و مورفی،

۲۰۰۷، ۴۴) در یافته های کار پژوهشی خودنشان دادند که انسجام و وحدت بین دانش آموزان، نسبت به تعارض و رقابت بین آنان بالاترین پیش بینی کننده سلامت روانی و پیشرفت تحصیلی آنان می باشد، که با یافته های جعفری کوخالو و رستمی نژاد همسو می باشند و تأیید کننده پژوهش حاضر است.

هدف اصلی پژوهشگر آن است که روش های یاددهی و یادگیری فرزندان را خانواده ها و برنامه ریزان درسی و آموزشی تحقیق و مطالعه کنند تا برای دست یافتن به توسعه علوم فیزیکی و زیست محیطی و تکنولوژی، علوم فضایی، و کشف مواد گیاهی- شیمیایی جهت معالجه امراض انسانی و حیوانی و دیگر موارد علمی و الکترونیکی که هر یک به چه نوع محتوای درسی نیاز دارند تا بتوانند با کشف و تولید آنها نیازمندی های جامعه را برطرف ساخته و برای مردم دنیا هم صادر نمایند.

(آرتورس، ۲۰۰۷: ۲-۷) هاوک و شاه، (۱۷)، (پیترسون و همکاران، ۲۰۰۹: ۵۱۸-۵۲۳) در زمینه تأثیر و ارتباط معنادار، داشتن روش های تربیتی خانواده ها و یادگیری و یاددهی و عملکرد دانش آموزان در کار پژوهشی خود دست یافته و تأکید کرده اند. (پیکر و میراسی دیگلو، ۲۰۰۸: ارسلون و همکاران، ۲۰۰۹، ۴۵۶-۴۶۲)، (آرتیکن و همکاران، ۲۰۰۹) در نتایج یافته های پژوهشی خود، نتایج مطالعات آرتورس، هاوک، شاه، و پیترسون را که، درباره اثر روش های یادگیری و یاددهی در تعلیم و تربیت با عملکرد تحصیلی فرزندان رابطه معنادار دارد، تأیید می کنند. که با نتایج پژوهش حاضر همسو می باشند.

(گری و روز، ۲۰۰۶: ۷۹۸-۸۲۲) نتایج پژوهشی خود را حاکی از آن می دانند، که علاوه بر رضایت شغلی، مستقیماً از رهبری و مدیریت تحولی خانواده ها را که بر پیشرفت تحصیلی اثر معناداری را نشان داده است تأکید می نمایند.

به طور کلی رهبری اولیه فرزندان را در جامعه خانواده ها عهده دار می باشند. زیرا مدیریت خانه و خانواده کمتر از مدیریت یک مؤسسه نیست، والدین جهت هدایت و رهبری فرزندان به عنوان این که فرزندان آینده خوبی داشته باشند و در جامعه ذلیل و خوار نباشند و دست نیاز به سوی دیگران دراز نکنند همچون قطب نمایی در دریاها و اقیانوس برای کشتی های غول پیکری هستند که در امواج متلاطم مسیر حرکت را برایشان مشخص می کنند.

پیشنهادات

به محققان و پژوهشگران پیشنهاد می شود:

۱. اثربخش‌های تربیتی خانواده های سنتی و مدرن را با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی بررسی و مطالعه نمایند.
۲. بررسی دیدگاه های نظری و عملی خانواده های سنتی و مدرن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره اول دبیرستان.
۳. نقش ابزار کمک آموزشی (الکترونیکی، کارگاهی، آزمایشگاهی، مطالعه آزاد و کتابخانه ای) بر پیشرفت تحصیلی و اشتغال زایی دانش آموزان دبیرستانی.

منابع

فارسی

- آزادارمکی، ت، (۱۳۸۴)، بررسی رابطه انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه شهر اصفهان با ویژگی های خانواده آنان. فصل نامه خانواده پژوهشی، سال اول شماره ۲.
- آصفی املشی، ر (۱۳۸۳)، تأثیر استفاده از طرح آموزش از طریق همیاری، پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه کشور، تهران: معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی.
- آرمند، م، (۱۳۷۲). نقش خانواده در پیشرفت تحصیلی، ماهنامه پیوند، شماره ۱۶۸، مهرماه ۱۳۷۲.
- افشاری کهن، ج، (۱۳۸۳)، سنت گرایی و تجدد طلبی در ایران. چاپ اول.
- امین زاده، ا، (۱۳۸۷)، مقایسه سودمندی روشهای آموزشی نوین (هم آموزی) و سنتی (سخنرانی) از نظر دستاوردهای شناختی (پیشرفت تحصیلی) عاطفی و رفتاری دانش آموزان تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، روان شناسی تربیتی.
- جعفری کوخالو، ر (۱۳۸۷)، مقایسه سودمندی روشهای آموزشی نوین (هم آموزی) و سنتی (سخنرانی) از نظر دستاوردهای شناختی (پیشرفت

تحصیلی) عاطفی و رفتاری دانش آموزان تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، روانشناسی تربیتی.

- رضوانی خواه، م، (۱۳۸۸)، کارشناسی ارشد، مجله مطالعات تربیتی و روانشناسی.
- رشوانلو، ف، (۱۳۸۷)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد - مخزن ۶ (ثبت ۳۹۱۹۹).
- رستمی نژاد، م، (۱۳۸۳)، مقایسه یادگیری مبانی به روش یادگیری انفرادی با یادگیری در گروه های کوچک دانش آموزان سال دوم رشته حسابداری هنرستان کار دانش شهر ورامین. پایان نامه کارشناسی ارشد، تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبایی.
- شریعتمداری، ع، (۱۳۷۴)، تاریخ اندیشه های تربیتی. ترجمه فیاض، تهران: انتشارات سمت.
- شمعی زاده، پ، (۱۳۸۷)، مجله دانش و پژوهش در علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان اصفهان، شماره هفدهم و هجدهم، بهار و تابستان، صص ۱۶۵-۱۸۶.
- عابدی، ا، (۱۳۸۴)، بررسی رابطه انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر اصفهان با ویژگی های خانواده آنان پایان نامه دکتری، فصل نامه خانواده پژوهشی سال اول شماره ۲.
- عبادی، ر، (۱۳۸۳)، فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش. انتشارات مؤسسه توسعه فناوری مدارس هوشمند.
- گری، د. (۲۰۰۱)، اینترنت در مدرسه، ترجمه مریم ناخدا، مؤسسه فناوری مدارس هوشمند.
- مایر، ف، (۱۳۷۳). تاریخ اندیشه های تربیتی. ترجمه فیاض، تهران: انتشارات سمت.
- نادری، ع و سیف نراقی، م، (۱۳۸۹). روش های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، تهران: نشر ارسباران

انگلیسی

- Arslan.C, Gocmencelebi S.I. & TaPan, M, S. (2009). **learning and reasoning styles of Pre service teachers: inductive or deductive reasoning on science and mathematics related to their learning style.** Social and Behavioral Sciences, 1, 2460-2456.
- Arthurs. B (2007). **A Juggling act in the classroom.** Managing different learning styles. Teaching and Learning in Nursing, 2, 2-7.
- Duff.A (2004) **The Rol of Cognetive learning styles in Accountng Education** Developing learningcompetencies Accountng education. Vol .22
- Earle, R. S. (2002). **The integration of instructional Technology in to Public Education Technology**, P.42.
- Fetsco, T & MC Clure. J. (2005) **Educational Psychology.** New York; Allyn and Bcom Volfulk, A (2001) **Educational Psychology** Boston: Allyn Bacon.
- John Lock, (1947). **An essay concerning human understanding education.** Raymond Willburn (New York: e. P.Dutton. P.8).
- Gray. P. & Ross. J. A. (2006 b). **Transformational Leadership and Teacher Commitment to Organizational Values: The mediating effects of collective teacher efficacy.** School effectiveness and school improvement, 17(2), 179-199
- Gray.P. & Ross, J.A. (2006 a). **School leadership and student achievement the mediating effects of teacher beliefs.** *Canadian Journal of Education*, 29(3), 798-822.
- Howk, T. F. & Shah, A. J. (2007) **Using Learning style Instruments to Enhance Student Learning Decision,** *Journal of Innovative Education* 5(1):1-17.
- Keppe. F. R. Boekholt. L: den Rooyen. C. Van Der Flier .H (2009). **A predictive validity study of the learning**
- Lucos, A. & Murphy, J. (2007) **Middle school student Perceptions of School climate examining protective**

function on subsequent adjustment problems. *Journal of school psychology* Vol. 44.6

- Peker, M., & Mirasyedioglu, S. (2008). **Pre - service elementary school teacher's learning style and attitudes Towards Mathematics Eurasia.** *Journal of mathematics, science and technology education*, (1), 21-26.
- Peterson E.R. Raner, S, & Armstrong S. (2009). **Researching The Psychology of Cognitive Style and Learning Style is there really of future?** *Earning and individual Differences* 19, 518-523.
- Shepard, L. A. (2000). **The role of classroom assessment in teaching and learning center for study of evaluation,** standards and student testing California university, Los Angles.
- Sahchar, H & Fischer, S.(2004) **Cooperative learning and the achievement of motivation and perceptions in 11th grade chemistry classes learning and instruction.**